

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 324

м. Київ

“ 02 ” 07 2025 р.

Про впровадження та підтримку
відкритої науки в установах НАН
України

Відкрита наука являє собою новий підхід до наукового процесу на основі сучасних способів поширення знань з використанням цифрових технологій і нових засобів для спільної роботи дослідників.

Метою впровадження відкритої науки в Національній академії наук України є збільшення представлення результатів досліджень науковців НАН України у світовому інформаційному середовищі в інтересах розвитку науки в Україні та міжнародного наукового співробітництва.

Розвиток відкритої науки в НАН України враховує і використовує доробок Європейського Союзу у цій сфері: Рекомендацію Комісії (ЄС) 2018/790 від 25.04.2018 щодо доступу до наукової інформації та її збереження, Директиву (ЄС) 2019/1024 Європейського Парламенту та Ради від 20.06.2019 щодо відкритих даних і повторного використання інформації державного сектору (нова редакція); Регламент (ЄС) 2021/695 та Модельну грантову угоду Рамкової програми (РП) «Горизонт Європа»; архітектуру, протоколи і формати метаданих Європейської хмари відкритої науки (EOSC) тощо.

Постановою Президії НАН України від 02.11.2022 № 327 «Щодо участі НАН України в реалізації європейських принципів відкритої науки» визначено заходи з реалізації Національного плану щодо відкритої науки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 892-р, та утворено Робочу групу НАН України з питань відкритої науки.

Постановою Президії НАН України від 29.11.2023 № 400 схвалено Концепцію реалізації європейських принципів відкритої науки в НАН України на 2024—2030 рр. Також ухвалено: Положення про відкриту науку в НАН України (розпорядження Президії НАН України від 12.06.2024 № 350),

Положення про журнал відкритого доступу НАН України (постанова НАН України від 20.03.2024 № 127), зміни до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування ліцензій відкритого доступу (розпорядження Президії НАН України від 13.06.2024 № 352, від 14.11.2024 № 625).

Положенням про відкриту науку в НАН України врегульовано такі питання: права працівників наукових установ у сфері відкритої науки; правового режиму об'єктів відкритої науки (наукові публікації, препринти, дослідницькі дані, метадані); правового режиму складових інфраструктури відкритої науки; застосування ліцензій відкритого доступу; захисту інформації з обмеженим доступом; дотримання прав інтелектуальної власності тощо.

Розпорядженням Президії НАН України від 08.11.2024 № 609 визначено механізми надання працівникам наукових установ прав опублікування у відкритому доступі службових статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів та оприлюднення у відкритому доступі рукописів зазначених творів і службових дослідницьких даних.

У 2023—2024 рр. у межах Цільового науково-технічного проєкту НАН України «Створення й впровадження інфраструктури відкритої науки в НАН України (OPENS)» сформовано Інфраструктуру підтримки відкритої науки в НАН України у складі: Головного порталу відкритої науки; Харвестеру відкритої науки; Репозитарію наукових текстів; Універсальної видавничої платформи наукових журналів; Репозитарію відкритих даних; Архіву препринтів.

Головний портал відкритої науки (<https://openscience.nas.gov.ua>) є центральною точкою входу до Інфраструктури відкритої науки НАН України та переходу до її підсистем, де збирається інформація про відкриту науку у світі, в Україні, в НАН України, інформаційно-навчальні матеріали, нормативні акти, інформація про заходи тощо.

Зважаючи на актуальність запровадження принципів відкритої науки у наукову і науково-технічну діяльність наукових установ, а також з метою забезпечення використання Інфраструктури відкритої науки НАН України:

1. Робочій групі НАН України з питань відкритої науки:

- 1.1. Підготувати та внести на розгляд Президії НАН України:

- Примірне положення про відкриту науку наукової установи НАН України;

- Примірне положення про інституційний репозитарій відкритого доступу наукової установи НАН України.

1.2. У III та IV кварталах 2025 року організувати курс навчальних семінарів з питань відкритої науки для працівників наукових установ НАН України (програму курсу додається).

2. Керівникам наукових установ НАН України:

2.1. Довести до відома працівників установи, які беруть участь у виконанні та організації наукових досліджень, інформацію:

— про Інфраструктуру відкритої науки НАН України та її нормативне забезпечення;

— про можливість оприлюднення дослідницьких даних для підтвердження висновків наукових статей, а також інших даних у Репозитарії відкритих даних НАН України та препринтів — в Архіві препринтів НАН України;

— про врахування опублікованих наборів дослідницьких (наукових) даних та опублікованих препринтів, які мають коректну афіліацію та цифрові ідентифікатори DOI, у щорічній звітності наукових установ та Державній атестації наукових установ і закладів вищої освіти.

2.2. Визначити працівників, що братимуть участь у курсі навчальних семінарів з питань відкритої науки, зокрема працівників, яких буде задіяно у впровадженні та підтримці відкритої науки, та працівників, що надаватимуть консультаційну підтримку розміщення дослідницьких даних та препринтів у Репозитарії відкритих даних НАН України та Архіві препринтів НАН України, та не пізніше 15.07.2025 надати відповідну інформацію за формою, що додається до Робочої групи НАН України з питань відкритої науки (на електронну адресу didenko.y@nas.gov.ua).

3. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України та Робочу групу НАН України з питань відкритої науки.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

Вячеслав БОГДАНОВ